
Handling 2020 nr 237

Prioritetsklasser för styrel inom Göteborgs Stads geografiska område för planeringsomgång 2019–2021

Till Göteborgs kommunfullmäktige

Kommunstyrelsens förslag

Kommunstyrelsen tillstyrker stadsledningskontorets förslag i tjänsteutlåtande den 10 september 2020 och föreslår att kommunfullmäktige beslutar:

Prioritetsklasser för styrel inom Göteborgs Stads geografiska område för planeringsomgång 2019–2021, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.

Vid behandlingen av ärendet i kommunstyrelsen antecknade representanterna från MP och V som yttrande en skrivelse från den 20 oktober 2020.

Göteborg den 21 oktober 2020
Göteborgs kommunstyrelse

Axel Josefson

Mathias Sköld

Yttrande angående prioritetsklasser för styrel inom Göteborgs Stads geografiska område för planeringsomgång 2019–2021

Yttrande

Det är viktigt med en gemensam planering och beredskap för att hantera situationer med eleffektbrist.

Vi i Rödgrönrosa tycker dock att fara för människors hälsa och miljön bör värderas högre och att förordningens prioritering därmed borde justeras.

Prioritetsklass 6: Industrier med miljöfarlig verksamhet där ett elavbrott kan innebära miljörisker (utsläpp av farliga kemikalier eller bildande av giftiga gaser) samt anläggningar där miljöfarligt avfall hanteras och som har ett stort elberoende, menar vi borde prioriteras före det som nu är Prioritetsklass 5: Elanvändare som representerar stora ekonomiska värden. Företag med över 100 anställda och med omsättning över 200 miljoner SEK samt har ett beroende av el.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2020-09-10

Diarienummer 1197/19

Handläggare

Jacob Throfast

Telefon: 031-368 01 48

E-post: jacob.throfast@stadshuset.goteborg.se

Prioritetsklasser för styrel inom Göteborgs Stads geografiska område för planeringsomgång 2019–2021

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

Prioritetsklasser för styrel inom Göteborgs Stads geografiska område för planeringsomgång 2019–2021, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, fastställs.

Sammanfattning

Styrel kan sammanfattas som den planeringsprocess som statliga myndigheter, länsstyrelser, kommuner, regioner, privata aktörer och elnätsföretag samarbetar för att ta fram underlag för att kunna prioritera samhällsviktiga elanvändare vid eleffektbrist. Syftet med styrelplaneringen är att lindra samhällskonsekvenserna som uppstår om Svenska kraftnät behöver beordra manuell förbrukningsfrånkoppling. Det innebär frånkoppling av delar av elförbrukningen som en sista åtgärd vid en eleffektbrist.

En prioritering av samhällsviktiga elanvändare förutsätter god lokalkännedom om var samhällsviktig verksamhet bedrivs. Stadsledningskontoret har i samverkan med förvaltningar och bolag samt andra aktörer identifierat ett stort antal samhällsviktiga verksamheter inom Göteborgs Stads geografiska område.

I förordningen (2011:931) om planering för prioritering av samhällsviktiga elanvändare finns ett antal givna prioritetsklasser. Stadsledningskontoret har konkretiserat dessa prioritetsklasser i bilaga 1. Elanvändarna kommer att prioriteras utifrån bilagan och i enlighet med planeringsprocessen skickas underlaget till elnätsföretagen och Länsstyrelsen i Västra Götaland.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ett stort och långvarigt elbortfall bedöms kunna ge stora ekonomiska konsekvenser för samhället i stort. Prioriteringarna i styrel syftar till att mildra konsekvenserna för samhället i ett läge där elanvändare kopplas bort på grund av eleffektbrist.

Samhällsviktiga verksamheter prioriteras till största del men även elanvändare som representerar stora ekonomiska värden prioriteras till viss del.

Bedömning ur ekologisk dimension

Ett elbortfall bedöms i vissa fall kunna påverka miljön negativt. Prioriteringarna i styrelse omfattar därför även elanvändare som har stor betydelse för miljön. Dessa elanvändare bedöms framförallt vara industrier med miljöfarlig verksamhet där elavbrott kan innebära miljörisiker.

Bedömning ur social dimension

Samhället är starkt beroende av en fungerande elförsörjning. De högst prioriterade verksamheterna är elanvändare som har stor betydelse för liv och hälsa samt samhällets funktionalitet. Identifiering och analyser har gjorts för att på lokal nivå prioritera dessa funktioner samt särskilt utsatta grupper.

Bilaga

Prioritetsklasser för styrelse inom Göteborgs Stad geografiska område.

Ärendet

Kommunfullmäktige ska fastställa vilka kategorier av elanvändare inom Göteborgs Stads geografiska område som ska prioriteras vid elleffektbrist för styrels planeringsomgång 2019–2021.

Beskrivning av ärendet

Samhället är starkt beroende av en fungerande elförsörjning. Det finns risk för elleffektbrist när efterfrågan på el blir mycket hög, till exempel vid sträng kyla, samtidigt som produktionen och importen inte räcker till för att tillföra den el som behövs. Det måste därför finnas mekanismer eller rutiner som förebygger och hanterar störningar av olika slag. Energimyndigheten har tillsammans med andra aktörer utarbetat styrel som är en metod för planering så att samhällsviktiga elanvändare ska kunna prioriteras vid en fränkoppling.

Under perioden 2019–2021 genomförs för tredje gången en nationell planeringsomgång av styrel. Göteborgs Stad har deltagit vid de tidigare planeringsomgångarna och underlaget har med tiden förfinats. Styrel syftar till att mildra konsekvenserna för samhället i ett läge där elanvändare måste kopplas bort på grund av elleffektbrist. En sådan situation skulle fordra att Svenska kraftnät tvingas beordra en manuell förbrukningsfränkoppling vilket innebär fränkoppling av delar av elförbrukningen. Styrel är en del av krisberedskapen och resultatet av planeringen utgör underlag som elnätsföretagen ska använda för att utforma från- och tillkopplingsplaner. Dessa från- och tillkopplingsplaner ska utformas så att elnätsföretagen i så stor utsträckning som möjligt prioriterar samhällsviktiga elanvändare vid en elleffektbrist.

En prioritering av samhällsviktiga elanvändare förutsätter god lokalkännedom om var samhällsviktig verksamhet bedrivs. Kommunerna har därför en viktig roll under styrelplaneringen. Kommunen har ett uttalat ansvar för krisberedskapen inom sitt geografiska område i enlighet med lagen (2006:544) om kommuner och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

Stadsledningskontoret har i samverkan med flera förvaltningar och bolag, kommunala och privata, identifierat och konkretiserat prioriteringen av samhällsviktiga verksamheter inom Göteborgs Stads geografiska område utifrån 5 § Förordning om planering för prioritering av samhällsviktiga el-användare (SFS 2011:931). Göteborgs Stad har efterfrågat och inhämtat de uppgifter som behövs för att ingå i styrelplaneringen från de aktörer som identifierats i enlighet med bilagan till detta tjänsteutlåtande.

Som ett led i styrelplaneringen ska samhällsviktiga elanvändare identifieras, deras belägenhet i elnätet lokaliseras och därefter ska elledningarna rangordnas. De tekniska förutsättningarna medger inte att man kopplar bort enskilda elanvändare utan från- och tillkoppling sker på elledningsnivå. Det innebär att även andra verksamheter och bostäder på en prioriterad elledning i vissa fall även får el. I planeringen beaktas att områdesvis roterande fränkoppling kan användas vid långvariga begränsningar eller avbrott i överföring av el.

Manuell förbrukningsfränkoppling utifrån styrelsprocessen har hittills aldrig behövt användas i Sverige.

Stadsledningskontorets bedömning

Med en tydlig och god prioritering och planeringen för styrel kan konsekvenserna för samhället mildras i en händelse av eleffektbrist. Styrel ska dock inte ses som någon garant för att få el. Viss verksamhet, framförallt inom liv och hälsa samt samhällets funktionalitet behöver sannolikt även annan beredskap i form av till exempel beredskapsplaner och egen reservkraft för att på en tillfredställande nivå bedriva verksamheten vid elbortfall.

Lisbeth Nilsson

Eva Hessman

Direktör utveckling av stadens
verksamheter

Stadsdirektör

Prioritetsklasser för styrel inom Göteborgs Stad geografiska område

Denna lista konkretiserar prioritering av elanvändare vid eleffektbrist i planeringsprocessen styrel. Prioriteringarna görs utifrån 5 § Förordning om planering för prioritering av samhällsviktiga el-användare (SFS 2011:931). I planeringen beaktas att områdesvis roterande fränkoppling kan användas vid långvariga begränningar eller avbrott av överföring av el.

Prioritetsklass 1

Elanvändare som redan på *kort sikt* (timmar) har stor betydelse för liv och hälsa:

- Sjukhus
- Brandstationer
- Polisstationer (inklusive ledningscentral) *
- Ledningscentraler för statlig räddningstjänst. (kustbevakningen m.fl.) *
- Radio och Tv-kanal med särskild roll vid kris (VMA) *
- Larmoperatörer (kopplade räddningstjänst, hälsa och säkerhet etc.)
- Tele- och IT-verksamhet knuten till begreppet liv och hälsa *
- Kommunikationssystem inkl. noder för samband och larmning (Rakel etc.) *
- Socialjour
- Vård- och omsorgsboende för äldre
- Industrier med miljöfarlig verksamhet där ett elavbrott kan innebära allmänfarliga risker

Prioritetsklass 2

Elanvändare som redan på *kort sikt* (timmar) har stor betydelse för samhällets funktionalitet:

- Dricksvattenförsörjning (vattenverk, pumpstationer, m.m.)
- Avloppshantering (reningsverk, pumpstationer m.m.)
- Fjärrvärme (produktion och distribution)
- Trafikledning av kollektivtrafik
- Flygtrafik *
- Kommunal ledning (platser för krisledning)
- Regional ledning *
- Kriminalvård *
- Bevakning- och väktarbolag (urval)
- Teracom sändaranläggningar och infrastruktur nödvändig för dess funktion. *
- Vaghållning av broar och tunnlar *
- Kontaktcenter (Stadens telefonväxel)

* Prioriteringen bestäms av annan aktör än Göteborgs Stad

Prioritetsklass 3

Elanvändare som på *längre sikt* (dagar) har stor betydelse för liv och hälsa:

- Vårdcentraler (urval)
- Akut tandvård
- Apotek (urval)
- Centralförråd för läkemedel
- Socialtjänst
- Centralkök (intern inom staden)
- Centralkök (inom landsting) *
- LSS-boende (urval)
- SOL-boende
- HVB-boende
- Lokaler för hemtjänst och hemsjukvård (internt inom staden)
- Smittskydd för människor

Prioritetsklass 4

Elanvändare som på *längre sikt* (dagar) har stor betydelse för samhällets funktionalitet:

- Tidningsproduktion och – distribution (urval)
- Förskoleverksamhet och pedagogisk omsorg (urval)
- Grundskolor år F-6
- Livsmedelsbutiker (urval)
- Livsmedelscentrallager (inkl. slakterier) (urval)
- Göteborgs hamn
- Transporter (logistikhantering kopplad till person- och godstrafik) *
- Kollektivtrafik (buss och spårvagn)
- Kollektivtrafik (trafikverkets anläggningar) *
- Banker/uttagsautomater (urval)
- Drivmedelsförsörjning/bensinstationer (urval)
- Försäkringskassans kontor *
- Vaghållning
- Renhållning
- Begravningsverksamhet (Krematoriet)
- Tullkontroll, gränsskydd och immigrationskontroll *
- Drivmedelsdepåer *

Prioritetsklass 5

Elanvändare som representerar stora ekonomiska värden:

- Företag med över 100 anställda och med omsättning över 200 miljoner SEK samt har ett beroende av el.

Prioritetsklass 6

Elanvändare som har stor betydelse för miljön:

- Industrier med miljöfarlig verksamhet där ett elavbrott kan innebära miljörisker (utsläpp av farliga kemikalier eller bildande av giftiga gaser).
- Anläggningar där miljöfarligt avfall hanteras och som har ett stort elberoende.

Prioritetsklass 7

Elanvändare som har stor betydelse för sociala och kulturella värden:

- Särskilt värdefull kulturhistorisk verksamhet eller bebyggelse (urval).

Prioritetsklass 8

Elanvändare som inte omfattas av prioriteringskriterier.

Övriga elanvändare prioriteras ej. Inom denna grupp hänförs allmänhetens boende samt företag och verksamheter som inte upptas inom någon prioriteringsgrund ovan.